

Spoiler-fylt ”anmeldelse”

av

Knife of Dreams

Bok 11 i Wheel of Time

Tor Nordam

November 8, 2005

1 Prolog

Den nest siste boken i serien om tidshjulet starter friskt. Det første som skjer i prologen er at Galad forlanger en trial under the light, som er et machorituale der to whitecloacks slåss med sverd for å avgjør hvem som har rett, mot Eamon Valda. Han hogger ham ned på en unnskyldene måte, og blir slik Lord Captain Commander. Det første han gjør er å vise at han har en smule fornuft, og graver opp fra skriften at de kan inngå en midlertidig allianse med slangen for å slåss mot ravnene.

Rodel Ituralde, som lovte tarabonerne å hjelpe dem med å slåss mot the Seanchan, setter i gang hundrevis av godt koordinerte angrep på forsyningslagre, og sammen fører han og Galad til at Suroth blir vekket midt på natten for å få beskjed om at det er action der man tidligere har trodd man hadde et solid grep. Ikke at Ituralde og Galad møtes, det er bare at begge disse tingene tilsammen er sjokkerende. Hun stikker og chatter litt med en general, leverer noen irasjonelle kommandoer, og går for å legge seg da hun plutselig får besøk av Semirhage, som kan fortelle at keiserinnen, May She Live Forever, er død. Og ikke bare er keiserinnen død, men hele hoffet er døde, Seandar er i ruiner, og emperiet i opprør. Aiaiai. Det betyr at Tuon er det eneste som hindrer Suroth i å bli keiserinne selv, og Tuon har vært borte ganske lenge alt, så kanskje ingen vil merke det om hun blir borte for alltid.

Egwene blir ført til tårnet, og får beskjed om at hun ikke skal henrettes, som er det man vanligvis gjør med kvinner som utgir seg for å være Amyrlin, men hun skal bli en novice igjen, til Elaida bestemmer at hun er klar for å gå videre. Hun nekter imidlertid å gi etter for press, og de synspunktene vi har fra henne tilbringer hun stort sett med å enten oppføre seg voksent overfor Aes Sedaier som blir betenkte og tenker at Elaida kanskje ikke er så

smart allikevel (bombe), eller hun oppfører seg voksent overfor Aes Sedaier som ikke liker å tenke selv, og som sender henne til Silviana for spanking. Hun har også en liten chat med Mattin Stepaneos, som slett ikke ble drept av Sammael, men som ble kidnappet av Elaida to dager før Rand tok Illian. Det høres jo i utgangspunktet ut som en god deal, men etter en kort prat med Egwene innser han at han blir holdt fullstendig i mørket når det gjelder news from the world, og ser slett ikke så fornøyd ut.

2 What the Aelfinn said

Mat er med en smule mer i denne boken enn i A Crown of Swords, og det skulle da virkelig bare mangle. Han begynner etterhvert å bli bedre kjent med Tuon, og klarer stort sett å holde ro og orden blant Aes Sedaiene og de to gjenværende sul'damene, bortsett fra en fornøydlig scene der han stormer inn og bokstavelig talt gir Joline smekk på stumpen. Alle blir naturligvis sjokkerte over at han ikke lar seg affeksere av saidar, og Setalle Anan utbryer at hun hadde hørt at Cadsuane Melaidrin hadde en slik ter'angreal, men hun trodde ikke at det fantes flere. Et merkelig utsagn for en vertshuseier, og jommen viser det seg ikke at de ledende teoriene har helt rett i at hun er en tidligere Aes Sedai, antagelig Martine Janata of the Brown Ajah som ble utbrent mens hun studerte ter'angrealer og forlot tårnet for 25 år siden.

Mat har også greid å finne ut hva Aludra har tenkt å bruke en klokkestøper til, og de viser seg at hun har tenkt hardt og lenge på dette. Hun skal bygge tusenvis av "drager" (kanoner) som hun skal bruke til å straffe the Seanchan for at de ødela huset til the Illuminators i Tancicho. Mat forteller at han kjenner en mann som har evig med penger som også kunne tenke seg å slåss mot dem, og Aludra synes det høres ut som en god ide. Det spørres hva hun hadde sagt om hun visste at det var han som brente ned huset til the Illuminators i Cairhien.

Delen med Mat og Tuon er i det hele tatt meget spennende. Vi får tilogmed et Tuon-synspunkt, der hun avslører at hun vet at Mat løy da han nektet for å huske ansiktet til Hawkwing. Etter en tid forlater Mat og gjengen Valan Lucas travelling show of marvels, wonders, etc., etc., og drar sin vei. Og jammen møter de ikke på Talmanes, som har med seg rimelig mange soldater. Sett slikt. De bestemmer seg for å ta en gammel smuglervei for å komme seg ut av Altara, men det står en hær i veien. Gjennom dyktig manøvrering og effektive armbrøster dreper de tusenvis av Seanchan, mens Tuon ser litt snurt ut, og på det viset tar de bort hæren som står i veien. Like før de skal til å stikke av kommer Fyruk Karede, og sier at han har tenkt å ta Tuon med tilbake til Ebou Dar.

Tuon svarer med å si at Mat er mannen hennes, tre ganger, og på det viset blir de for rette ektefolk å regne. Alle seanchan begynner straks å kalle Mat "highness", og da han spør viser det seg at han nå er Prince of the Ravens, og dermed meget adelig. Tuon blir med Karede tilbake til Ebou Dar, mens Mat blir igjen for å drepe 10.000 soldater som Suroth har sendt for å rydde Tuon av veien. Det greier han naturligvis, og det er egentlig først her at de finner ut at det er Suroth som har sendt dem. Kaptein Musenge har med seg hodet til lederen deres tilbake til Ebou Dar, og det fører til at Suroth blir gjort til da'covale i epilogen.

3 And now for something completely different

Perrin er også med i boken, og jommen greier han ikke å skaffe seg et godt forhold til en seanchan banner-general som gjerne blir med på å drepe Shaido, så lenge de får lov til å ta så mange wise ones de bare greier som damane. Perrin går med på dette, og etter en smule (men ikke mye) om og men tømmer de fem vognglass med forkroot i drikkevannet til Malden, og angriper byen få dager senere.

Samme dag prøver Galina å stikke av, etter at Faile endelig har fått tak i oath roden til henne, og hun akter å drepe Faile og vennene hennes før hun drar. Hun lurar dem ned i kjelleren på et utbrent hus, og velter så masse tømmer med gjennom kjellertrappa. Her blir de funnet av den vennlige Rolan, akkurat i det Perring og gjengen hans angriper. Rolan rekker akkurat å redde dem ut, før han blir klubbet i hjel av Perrin, som har lagt fra seg øksen til fordel for hammeren, men som slett ikke vegrer seg for å hamre folk med den. Dermed er Perrin og Faile sammen igjen, de fleste shaidoene er døde, og de som ikke er det er på vei tilbake til the Waste. Sevanna ble tatt til fange, og Therava er lei av bull og samler troppene for å dra hjem, og sverger at de skal bygge opp igjen ryktet til shaidoene, og at de aldri skal forlate ødelandet igjen. Aram fikk imidlertid ikke oppleve dette. Han ble drept litt tidligere, skutt i ryggen av shaido mens han var opptatt med å forsøke å drepe Perrin, fordi Masema har overbevist ham om at gule øyne hører hjemme på shadowspawn.

Akkurat hva Perrin gjør nå som han har sin kvinne tilbake er usikkert, men han har i allefall skaffet seg respekt fra den seanchanske banner-generalen, som sa hun ville være bæret om Perrin ville bruke fornnavnet hennes, selv om de kanskje ville møtes igjen som fiender senere. Uansett har Perrin med seg to asha'man, så det burde ikke være for mye stress for han å dra mer eller mindre direkte til Rand. Før slutten lofte han imidlertid å beskytte Ghealdan, som kan by på problemer.

4 Why do I have a madman in my head

Ikke lenge etter at vi møter Rand, som fortsatt henger ut i Tear, i et herskapshus han lånte i forrige bok, kommer mammaen til Loial og banker på, sammen med elder Harman, og Erith. De chatter litt, og det blir klart at moren til Loial har tenkt å snakke til Stubben, for å overbevise dem om at det nå er på høy tid til å åpne the Book of Translations, for å komme seg unna før skyggen dekker alt. Loial (som forøvrig blir giftet bort til Erith få minutter etter at de møtes) sier at de ikke må stikke av, men ta sin del av ansvaret, og marsjere til tarmon gai'don sammen med menneskene.

Mer får de ikke sagt før de blir oppmerksomme på trollocs som beveger seg utenfor huset, og jommen har ikke Rand og gjestene hans oppdaget det samme. Det er ikke folk som er redd for å ta i et tak Rand har besøk av, men det hjelper lite med seks ashamenn og ti Aes Sedaier mot hundre tusen trollocs. Heldigvis tar Lews Therin over saidin når Rand griper etter den, og han har flere frekke triks i ermet. Når Logain og de andre barna begynner å kopiere Rand blir det vei i vellinga, og slaget vinnes forholdsvis kjapt. Så gjelder det å overbevise Lews Therin om at han ikke trenger å dø her og nå, og det greier Rand ved å love ham at de skal dø etter tarmon gai'don.

Lan er en smule lei av at Rand konsentrerer seg så mye om å få i stand en våpenhvile med the Seanchan, selv om Rand forklarer at ett av svarene hans i ter'angrealen i Tear var at for å vinne tarmon gai'don må the west be as one with the south, and the north be as one with the east. Lan føler ikke at dette er nok, og bestemmer seg for å dra alene til Tarwins Gap for å hogge og drepe. Nynaeve får ham imidlertid til å love at han skal a) ri til Tarwins Gap og b) ta med seg alle som vil ri med ham. Hun lager så en gateway til Lands End i Saldea, og etterlater ham der, så han må ri gjennom alle borderlandene for å komme til Tarwins Gap.

Rand tar en svipptur innom Tear, der Darlin har blitt konge og opprøret er avsluttet bare timer før Rand kommer. Etter litt vin og koseprat drar han videre, og stikker etterhvert for å møte the Daughter of the Nine Moons. Hun er naturligvis en fake, og kort tid etter at de møtes gjør Cadsuane et triks med en ter'angreal som får henne til å miste masken bokstavelig talt. Hun går fra å være liten og mørk til å være høy og mørk, og Rand kjenner straks igjen sin barndomsvenninne Semirhage. Han skriker opp, og det blir mye styr, og Semirhage kaster en ildkule. Rand greier ikke få tak i saidin, og blokkerer med sin venstre hånd, som brenner opp. Det er også noe galt med øynene hans, men vi vet ikke hva. Som om ikke det var nok sprekker sårene hans opp, og Nynaeve greier ikke å fikse det. Når roen har senket seg spør Cadsuane hvordan i alle dager han kan kjenne igjen Semirhage, og hun svarer at enkelte gale menn hører stemmer i hodet. Han hører stemmen til Lews Therin, for det sa Lanfear, men han er ikke mindre gal bare fordi det er stemmen til en ekte mann. Han ligger faktisk værre an, og selv ikke Graendal har greid å

redde noen som har hørt en ekte mann i hodet. Og der slutter det, med Semirhage som fange.

Da tror jeg jeg har vært innom det meste som skjer i boken. Slett ikke lite, eh? Men vent, det er mer.

5 Kjas og mas i Andor

Elayne er jo som vi husker godt i gang med å sikre seg tronen i Andor. Hun utkjemper noen slag, blablabla, og litt slikt. Så får de plutselig vite hvor Dorlan Mellar går om natten, og at Falion Bhoda og en sort Aes Sedai til bor i det samme huset. Elayne, Vandene, Sareitha og Careane. Vi vet fra før at en av disse drepte Adelas, og Elayne bestemte at de skal linke, og at hun og Vandene skal lede. Slik er de trygge for at en av de andre skal prøve seg på noe.

Frekke og freidige marsjerer de inn og shielder de to slemme damene, men jammen viser det seg ikke at det var fire sorte søstre til i huset. De avslører at Careane er sort, Vandene stikker henne i ryggen, og Temalie dreper Vandene og Sareitha. Elayne tar de med seg. Utenfor står vokterne og venter, og da de andre begynner å skrive å bære seg skjønner Birgitte at noe er i gjære, og setter i gang en redningsoperasjon, som funker bra. Med litt hjelp fra noen windfinders dreper og/eller fanger de alle de seks Aes Sedaiene, og farer deretter rett til Far Madding porten, for å angripe Arymilla bakfra. Slaget blir vunnet, Arymilla blir tatt til fange, de høysetene som møtte Egwene på innsjøen kommer på besøk, og etter en liten chat bestemmer to av dem seg for å støtte Elayne. Hun har dermed nok hus bak seg til å ta tronen.

Og det burde dekke det meste av store ting som skjer. På et lavere plan kan det nevnes at seks røde søstre drar til the Black Tower for å spørre pent om de kan bonde ashamenn, til hvis Taim svarer "Let the Lord of Chaos rule", og boken slutter med at han og hundre ashamenn ler høyt. Litt tidligere dukker Tam al'Thor opp, for å hjelpe Perrin med å få Faile tilbake, og the Amayar, pasifistene som lever på Tremalking, har tatt kollektivt selvmord alle som n etter at hånden på Tremalking smeltet, noe som er et tegn på at illusjonstiden er omme. Og før Thevara dro tilbake til the Waste møtte hun Galina, som dermed ikke greide å stikke av. Hun kommanderte at Galina aldri mer skulle forsøke å stikke av, og det førte til at Galina ble knekt, og gråt mens hun så for seg resten av livet som leketøy for Thevara. That's karma for you.